

KONFERENCJE

Dr Elżbieta Sługocka-Krupa

Dr hab. Grzegorz Materna, prof. INP PAN

Sprawozdanie z V edycji Energetycznego Forum Nauki i Gospodarki „Dywersyfikacja technologii i bezpieczeństwo odbiorców energii”

Report from the 5th edition of the Energy Forum of Science and Economy
"Diversification of technologies and security of energy recipients"

W dniu 6.06.2024 r. w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się V edycja Energetycznego Forum Nauki i Gospodarki, cyklicznej konferencji organizowanej przez Fundację Mercatus et Civis, Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów oraz Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Tematem przewodnim tegorocznej edycji Forum, nad którym patronat medialny objął „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego”, była dywersyfikacja technologii i bezpieczeństwo odbiorców energii.

Konferencję otworzyli przedstawiciele współorganizatorów: dyrektor INP PAN, prof. Celina Nowak, kierownik zakładu prawa konkurencji w INP PAN, prof. Grzegorz Materna, oraz wiceprezes Stowarzyszenia Rzeczników Konsumentów, dr Elżbieta Sługocka-Krupa. Mowę inauguracyjną wygłosiła zaś minister przemysłu, prof. Marzena Czarnecka, która objęła konferencję patronatem honorowym wspólnie z prezesami Urzędu Regulacji Energetyki oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Pani Minister życzyła uczestnikom konferencji owocnych obrad i aby postulaty formułowane podczas forum doczekały się realizacji.

Merytoryczną część konferencji rozpoczął panel moderowany przez dr. hab. Tomasza Długosza (UJ) poświęcony różnym aspektom dywersyfikacji technologii i bezpieczeństwa odbiorców energii. W jego trakcie prof. Adam Szafranski (UW) omówił polityczne i prawne aspekty decyzji o rozwijaniu energetyki wodorowej w Republice Federalnej Niemiec. Dr Jarosław Łukawski (r.pr., Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka) przedstawił krytyczną analizę regulacji dotyczących kontroli inwestycji i subsydiów zagranicznych w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego¹. Prelegent uznał za błąd powierzenie tej kontroli Prezesowi UOKiK, który nie ma odpowiedniej wiedzy i kompetencji do oceny, czy określona transakcja może powodować zagrożenie dla

porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. Z kolei Agata Zawłocka-Turno (r.pr., kancelaria Antiitrust4Climate) omówiła kwestie partnerstwa technologicznego w energetyce w świetle nowych zasad antymonopolowej oceny zrównoważonych porozumień, wynikających z Wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych². Panel zakończyło wystąpienie Zuzanny Staniszwskiej, doktorantki INP PAN, podczas którego prelegentka podjęła temat efektywnego ładu korporacyjnego jako narzędzia zmiany technologicznej w spółce.

Niektóre z wątków poruszonych w referatach zostały podjęte w pierwszym panelu dyskusyjnym pt. „Technologia a konkurencja”, moderowanym przez prof. Grzegorza Maternę. Obrady rozpoczął prof. Paweł Podrecki (INP PAN), który przybliżył zagadnienie nowego europejskiego pakietu patentowego, rozważając, czy i jakie może mieć ono znaczenie dla wsparcia innowacyjności oraz przełożenie na sytuację sektora energetycznego w Polsce. Powyższe zagadnienie miało bardziej generalny charakter. Natomiast kolejny uczestnik panelu, dr Zdzisław Muras (dyrektor Departamentu Prawnego i Rozstrzygania Sporów URE), zajął się problemami związanymi z jedną ze szczegółowych regulacji dotyczących odnawialnych źródeł energii. Problematyka OZE wielokrotnie prowokowała uczestników konferencji do interesującej wymiany zdań. Dr Muras odniósł się do najnowszych zmian przepisów o OZE, które stworzyły warunki do partnerskiego handlu energią z odnawialnych źródeł energii pomiędzy wytwórcą – posiadaczem instalacji OZE, a osobą trzecią – innym uczestnikiem rynku, rozważając, w jakim stopniu konstrukcja umowy partnerskiego handlu energią³ kreuje nowy wymiar rozwoju konkurencji na rynku energii. Temat konkurencji na rynku energii podjął również Jarosław Sroczyński (r.pr., kancelaria Markiewicz Sroczyń-

ski Mioduszeński). Panelista rozważał, w jaki sposób zmiany na rynku energii i relacje między energetyką konwencjonalną i niekonwencjonalną tworzą nowe warunki do rozwoju konkurencji i jakie nowe typy ryzyk antymonopolowych kreują. Oceniał, że wypieranie energetyki konwencjonalnej może skłaniać opierające się na niej przedsiębiorstwa do reakcji obronnych, które mogą naruszać zakaz nadużywania pozycji dominującej lub zbiorowe interesy konsumentów. Kolejny uczestnik, dr Marcin Kamiński (UW), również zajął się konkurencją na rynku energii, koncentrując się na zagadnieniach połączeń przedsiębiorstw i konsolidacji rynku. Tematem rozważań uczynił wpływ zmieniających się technologii wytwarzania energii elektrycznej na poziom koncentracji na rynku. Jego zdaniem, niezależnie od wzrostu znaczenia energetyki rozproszonej, widoczny jest trend konsolidacyjny w sektorze energetycznym. Rozwój źródeł wodnych i wodnych będzie wzmocniać dotychczasowe silne podmioty. Podobnie energetyka jądrowa może być w Polsce rozwijana tylko dzięki dużym podmiotom państwowym. Obrady panelu zakończył Mariusz Fisteck (r.pr., LL.M. doktorant INP PAN). Panelista zajął się wpływem nowych technologii na prawo konkurencji i na rynek energetyczny w kontekście mechanizmów sprzedaży produktów przez Internet. Dowodził, że sztuczna inteligencja wpłynie na wydajność w energetyce, wskazując, że już teraz może być wykorzystywana np. do analizy emisji CO₂ w kopalniach lub do optymalizacji działania farm wiatrowych.

W drugim panelu dyskusyjnym pt. „Technologia a odbiorca energii”, prowadzonym przez dr Elżbietę Sługocką-Krupę, uczestnicy podjęli debatę nad problemami dotyczącymi przyjętych rozwiązań prawnych i ich wpływem na odbiorcę energii w związku z odejściem od tradycyjnych źródeł energii na rzecz niskoemisyjnych, energooszczędnych i wydajnych, promujących technologie OZE. Jako pierwsza zabrała głos Małgorzata Kozak (dyrektor Departamentu Rozwoju Rynków i Spraw Konsumentek URE), wskazując kierunki w zakresie technologii wynikające z polityki energetycznej Polski do 2040 r. Podkreśliła m.in., że prawo wprowadza mechanizmy, które wymagają dojrzałych technologii i zrozumienia, jak one działają przez wszystkich uczestników rynku. Bez odpowiedniego opomiarowania, obsługi czy zrozumienia, jak działa rynek energii, nie jesteśmy w stanie dobrze wykorzystać istniejących technologii. Profesor Tomasz Długosz (UJ) omówił istniejące regulacje prawne, które przyczyniają się do rozwoju nowych technologii i do dywersyfikacji źródeł energii. Wskazał, że dynamiczny rozwój prawa unijnego ma niewątpliwie wpływ na rozwój nowych technologii, ale nie jest przekonany, czy jest to pozytywny wpływ. Omówił także dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków pod kątem jej oddziaływania na gospodarstwa domowe. Istotnym zagadnieniem poruszonym podczas panelu była możliwość dalszego wykorzystywania tradycyjnych źródeł energii, takich jak węgiel i gaz, biorąc pod uwagę możliwości techniczne i uregulowania prawne. W tej sprawie dr Grzegorz Kinelski (prezes zarządu Enea) wskazał, że obecnie dąży się do tego, aby odejść od węgla i aby zielona energia była jedyną wykorzystywaną w przyszłości. Jednocześnie zwrócił uwagę na po-

trzebę rozwoju magazynów energii w celu zapewnienia gwarancji mocy i bezpieczeństwa energetycznego. Omówił również problem stabilności i efektywności energetycznej gospodarstw domowych. Kolejny uczestnik panelu, Jacek Brzeziński (wiceprezes PGE Obrót), poruszył kwestie rozwoju alternatywnych źródeł energii w najbliższej perspektywie czasowej oraz wskazał działania mogące zachęcać do korzystania z tego typu źródeł energii. Zwrócił uwagę m.in. na istotność systemu, który mierzyłby wartości wyprodukowanej energii z systemów fotowoltaicznych i możliwości odprowadzenia jej do sieci oraz jej poboru. W panelu poświęcono również uwagę problemowi sztucznej inteligencji. Marlena Błażejewska (dyrektor Departamentu Sprzedaży i Obsługi klientów Biznesowych i Masowych PGE Obrót) wskazała sposób, w jaki może ona pomóc w efektywnym korzystaniu z energii. Podkreśliła także jej rolę w lepszym i efektywniejszym zarządzaniu energią. Z uwagi na dynamikę rozwoju technologii Sławomir Pluta (kierownik Biura Zarządzania Ofertą i Usługami Tauron Sprzedaż) omówił kwestię niezależności (samowystarczalności) energetycznej odbiorców energii oraz wskazał problemy, które mogą być barierą dla odbiorców energii do wprowadzenia zmian technologicznych. Problemy, z jakimi mierzą się dzisiaj odbiorcy energii, przedstawili Małgorzata Kozak, a także dr Tomasz Dec (dyrektor Delegatury UOKiK w Łodzi), który odwołał się do skarg konsumentów kierowanych do UOKiK. Ponadto dr Tomasz Dec podjął temat wpływu rozwoju nowych technologii na wzrost skali nieuczciwych praktyk rynkowych, podkreślając, że tego rodzaju praktyki są obserwowane zarówno na etapie przedkontraktowym, jak również na etapie zawierania umowy czy na etapie jej wykonania.

Kolejną część konferencji stanowił drugi panel merytoryczny prowadzony przez prof. Mirosława Pawelczyka (UŚ), w którym prelegenci omówili problematykę związaną z głównym tematem Forum. Jako pierwszy wystąpił prof. Jan Olszewski (UR), przedstawiając referat dotyczący dywersyfikacji technologii i bezpieczeństwa odbiorców energii. Następnie dr Michał Będkowski-Kozioł (r.pr. LL.M., UKSW, kancelaria Kochanski & Partners) zabrał głos na temat handlu peer-to-peer energią elektryczną, a także szans i wyzwań dla uczestników energii. Dorota Podsiedzik-Malec (r.pr., kancelaria Hansberry-Tomkiel) omówiła problematykę umów zawieranych z konsumentami i perspektywy rynku energii oraz branży fotowoltaicznej, natomiast Aleksandra Knap (ALK, sekretarz interdyscyplinarnego Centrum Badań nad transformacją energetyczną „Energy for a new world”) omówiła problem definicji pojęć transformacji energetycznej. Ostatni z prelegentów, Grzegorz Marek (dyrektor Departamentu Sprzedaży Usług Dystrybucyjnych Tauron Dystrybucja) przedstawił temat „Sieć »magazynem energii« – działania prosumentów”.

W trzecim panelu dyskusyjnym prowadzonym przez Krzysztofa Podgórskiego (prezesa Fundacji Mercatus et Civis), uczestnicy podjęli debatę na temat „Dywersyfikacja technologii a bezpieczeństwo energetyczne”. Jako pierwsza zabrała głos Magdalena Misiurek (dyrektor Departamentu Energetyki i Przemysłu w NFOŚiGW), omawiając kwestię budowy systemu energetycznego opartego na odnawialnych

źródłach energii, którego częścią jest NFOŚiGW, jak również przedstawiając możliwości wsparcia dla odbiorców energii. Wiktor Wiszorowski (Head of Operations Green Capital) podjął temat możliwości zapewnienia przez odnawialne źródła energii bezpieczeństwa energetycznego, wyjaśniając, że celem dywersyfikacji źródeł jest to, aby energia nie była zależna od wahań cen surowców, z których jest produkowana, a także to, aby tej energii była nieskończona ilość. Omówił także kwestię samowystarczalności gospodarstw domowych, którą mogą, jego zdaniem, zapewnić odnawialne źródła energii. W panelu podjęto również problem wyłączeń instalacji fotowoltaicznych, które zdaniem Jana Sakławskiego (r.pr., Krajowa Izba Kłastrów Energii) mogą zablokować transformację energetyczną. Ponadto panelista wypowiedział się w kwestii Zielonego Ładu oraz agendy klimatycznej Unii Europejskiej. Uznał, że dywersyfikacja źródeł energii jest nie tylko celem, ale także środkiem służącym odejściu od centralnie sterowanej energetyki i uzyskaniu odporności na ewentualny atak terrorystyczny. Następnie za-

brał głos zabrał Arkadiusz Lewicki (dyrektor Zespołu ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, Związek Banków Polskich), który przedstawił sposób finansowania przez sektor bankowy transformacji energetycznej i jego odpowiedź na oczekiwania klientów. Zaznaczył przy tym, że sektor bankowy nie będzie w stanie sam transformacji sfinansować i potrzebne jest zaangażowanie kapitału prywatnego. Oceniał również, że środki publiczne nie są właściwie wykorzystywane. Jako ostatni w panelu zabrał głos dr Marcin Marszałek (WSPiA w Rzeszowie), który wskazał korzyści dla odbiorców energii i koszty dywersyfikacji technologii, a także przedstawił negatywne aspekty dywersyfikacji technologii, jakie niosą nowe możliwości dla przedsiębiorców na rynku energii. Wyjaśnił przy tym, że Zielony Ład jest stanem idealnym, do którego zmierzamy. Z tego powodu, nie można mówić tylko o korzyściach lub tylko o negatywnych aspektach.

Konferencję podsumowali prof. Grzegorz Materna oraz prezes Krzysztof Podgórski, dziękując za uczestnictwo.

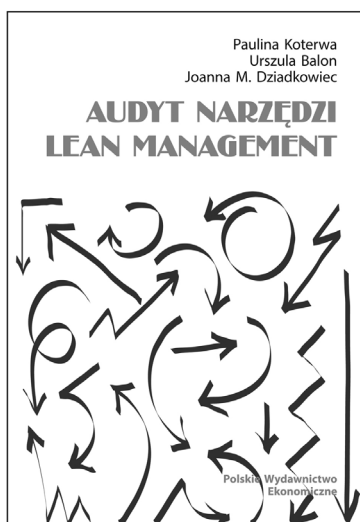
Przypisy/Notes

¹ Ustawa z 24.07.2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 415).

² Dz. Urz. UE C 259 z 21.7.2023, s. 1–125.

³ Art. 2 pkt 27(1) ustawy 20.02.2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1436 ze zm.), który wszedł w życie 1.07.2024 r.

NOWOŚĆ

Paulina Koterwa, Urszula Balon, Joanna M. Dziadkowiec AUDYT NARZĘDZI LEAN MANAGEMENT

Książka jest poświęcona problematyce Lean Management – koncepcji zarządzania organizacją ukierunkowanej na spełnienie oczekiwań klienta przy równoczesnym wyeliminowaniu działań, które nie generują wartości dodanej. Wdrożenie Lean Management w organizacji przyczynia się do uzyskania wielu korzyści, m.in. wyeliminowania marnotrawstwa, ograniczenia kosztów, zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstwa na rynku, a także maksymalizacji produktywności i zysków.

W niniejszym opracowaniu opisano model ALIC (Audit Based Lean Implementations Canvas). Jest to autorski, uniwersalny model wdrażania koncepcji Lean Management, który bazuje na kluczowych wskaźnikach efektywności (KPI) i audycie wewnętrznym. Koncepcja Lean Management wraz z niezbędnymi narzędziami (praca standaryzowana, 5S, Kanban, SMED, automatyczne utrzymanie ruchu) oraz KPI zgodnie z opisanym modelem została wdrożona w trzech wybranych przedsiębiorstwach. Sposób wdrażania koncepcji, kolejność implementacji poszczególnych narzędzi, a także spostrzeżenia i wnioski obserwowane podczas wdrożenia oraz prowadzonych audytów wewnętrznych zostały przedstawione w części badawczej. Tak zweryfikowany model pozwala również na ocenę poziomu wdrożenia koncepcji Lean Management i zaproponowanie działań, które będą miały wpływ na jej doskonalenie.

Książka adresowana jest do szerokiego grona odbiorców, w tym menedżerów i przedstawicieli praktyki gospodarczej jako poradnik do wdrażania i oceny skuteczności wdrożenia narzędzi Lean Management w przedsiębiorstwie. Może być również wykorzystana jako literatura dla doktorantów oraz studentów.